

Institutt for sosiologi og statsvitenskap
Department of sociology and political science

Eksamensoppgave i SOS1000 Innføring i sosiologi Examination paper for SOS1000 Introduction to Sociology

Faglig kontakt under eksamen/Academic contact during examination: Per Morten Schiefloe

Tlf./Phone: 73 59 63 23

Eksamensdato/Examination date: 10.12.2015

Eksamenstid/Examination time: 5 timer/ 5 hours

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler/Permitted examination support material:

Ingen/none

Sensurdato/Grades announced on: 08.01.2016

Målform/språk/Language: Bokmål/Nynorsk/English

Antall sider/Number of pages: 3 sider Bokmål/ 3 sider Nynorsk/ 3 pages English

Antall sider vedlegg Number of pages enclosed: Ingen/None

BOKMÅL

Svar på tre av de fire oppgavene. Hver av oppgavene teller 1/3.

Oppgave 1: Ulikheter i utdanning

Tabellen viser andel av barn født mellom 1975 og 1989 som har fullført høyere utdanning (lavere eller høyere grad) i 2010, sett i forhold til foreldres utdanning (målt som den høyeste utdanningen en av foreldrene har).

Forklar først hva tabellen viser, og drøft eventuelle forhold som kan ha betydning for hvordan den kan tolkes.

Drøft deretter mulige forklaringer på det sosiale fenomenet som tabellen belyser. Bruk relevante sosiologiske begreper og teori.

Foreldres høyeste utdanning (en av dem)	Andel barn født 1975-1989 som har fullført høyere utdanning i 2010
Grunnskole	10 %
Videregående allmennfag	24 %
U&H-utdanning lav (BA eller tilsvarende)	35 %
U&H-utdanning, høy (MA eller tilsvarende)	44 %

Oppgave 2: Fattigdom

I boka «Det norske samfunn» finner vi følgende formulering: *«Til tross for at fattigdom spiller en sentral rolle både i klassisk politisk teori og i empirisk levemånskartlegging, har forskningen ikke klart å enes om en felles, entydig definisjon av hva fattigdom er, og hvordan fenomenet best kan måles og forklares».*

Gjør rede for ulike måter å definere og måle fattigdom på, og drøft sterke og svake sider ved de ulike måtene.

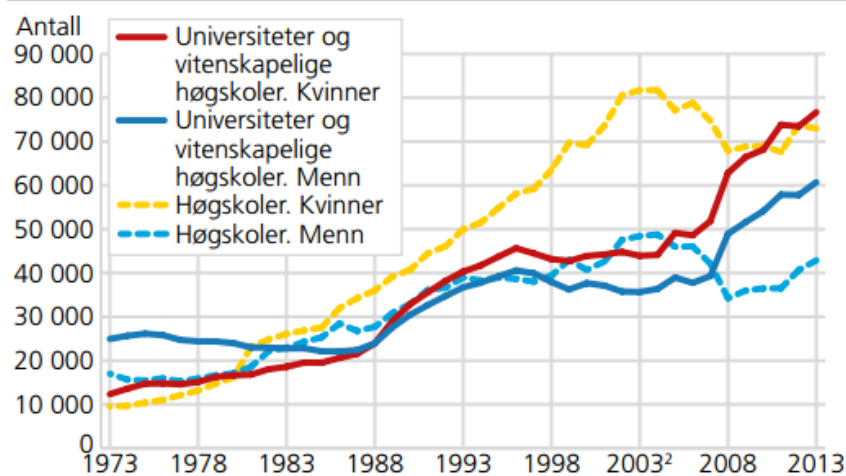
Oppgave 3: Kvinnens og menns utdanningsvalg

Forklar først hva figuren og tabellen (tall fra 2013) sier om kvinnens og menns utdanningsvalg.

Gjør deretter rede for mulige forklaringer på de sosiale fenomenene som figuren og tabellen belyser. Bruk relevante sosiologiske begreper og teori.

Drøft til sist hvorvidt ulikheter i utdanningsvalg har betydning for likestillingen i samfunnet.

**Studenter¹ ved universiteter og høyskoler, etter kjønn.
1. oktober**

	Elever	
	I alt	Andel kvinner
Elever/lærlinger i videregående opplæring, i alt	199 734	50,5
Elever i studieforbereende utdanningsprogram, i alt	118 266	55,4
Elever i studiespesialisering	100 566	56,5
Elever som tar påbygging til generell studiekompetanse	9 852	63,0
Elever i idrettsfag	11 324	39,1
Elever i musikk, dans og drama	6 461	65,9
Elever/lærlinger i yrkesfaglige utdanningsprogram, i alt	81 383	43,5
Elever/lærlinger i bygg- og anleggsteknikk	8 729	4,3
Elever/lærlinger i design og håndverk	4 504	87,8
Elever/lærlinger i elektrofag	10 362	5,4
Elever/lærlinger i helse- og oppvekstfag	19 276	85,4
Elever/lærlinger i medier og kommunikasjon	8 999	58,0
Elever/lærlinger i naturbruk	4 356	53,1
Elever/lærlinger i restaurant- og matfag	3 952	48,8
Elever/lærlinger i service og samferdsel	7 929	40,5
Elever/lærlinger i teknikk og industriell produksjon	13 276	10,4

Oppgave 4: Relasjoner og nettverk

På Barne- ungdoms- og familiedirektoratets nettside finner vi oppslaget nedenfor, som bygger på tall fra omfattende undersøkelser av barn og ungdoms sosiale relasjoner. Disse undersøkelsene viser at det kan være store variasjoner når det gjelder sosial kontakt. Samme tendens finner en også blant voksne.

Forklar først begrepene (sosiale) relasjoner og sosiale nettverk, Gjør deretter rede for hvordan sosiale relasjoner dannes, og drøft forhold som kan ha betydning for relasjonsdanning. Bruk relasjonsdanning blant studenter, eller i nabolaget, som eksempel.

The screenshot shows the header of the website with the logo of the Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Below the header is a breadcrumb trail: [bufdir.no](#) > [Statistikk og analyse](#) > [Oppvekststatus](#) > [Familie, omsorg og relasjoner](#) > [Relasjoner og nettverk](#). The main heading is 'Relasjoner og nettverk'. The introductory text reads: 'De fleste barn og unge i Norge har gode og nære relasjoner til familie og venner. De har både godt forhold til foreldrene, nære og fortrolige venner, og noen å være sammen med i fritiden. Likevel er det mange, særlig jenter, som opplever ensomhet.'

NYNORSK

Svar på tre av dei fire oppgåvene. Kvar oppgåve tel 1/3.

Oppgåve 1: Ulikskap i utdanning

Tabellen syner kor stor del av barn fødd mellom 1975 og 1989 som har fullført høgre utdanning (lågare eller høgre grad) i 2010, sett i høve til foreldra si utdanning (målt som høgste utdanning ein av foreldra har).

Forklar først kva tabellen syner, og drøft moglege tilhøve som kan ha betydning for korleis den kan tolkast.

Drøft deretter moglege forklaringar på det sosiale fenomenet som tabellen belyser. Bruk relevante sosiologiske omgrep og teoriar.

Foreldres høyeste utdanning (en av dem)	Andel barn født 1975-1989 som har fullført høyere utdanning i 2010
Grunnskole	10 %
Videregående allmennfag	24 %
U&H-utdanning lav (BA eller tilsvarende)	35 %
U&H-utdanning, høy (MA eller tilsvarende)	44 %

Oppgave 2: Fattigdom

I boka «Det norske samfunn» finn vi følgjande formulering: «Til tross for at fattigdom spiller en sentral rolle både i klassisk politisk teori og i empirisk levemånskartlegging, har forskningen ikke klart å enes om en felles, entydig definisjon av hva fattigdom er, og hvordan fenomenet best kan måles og forklares.»

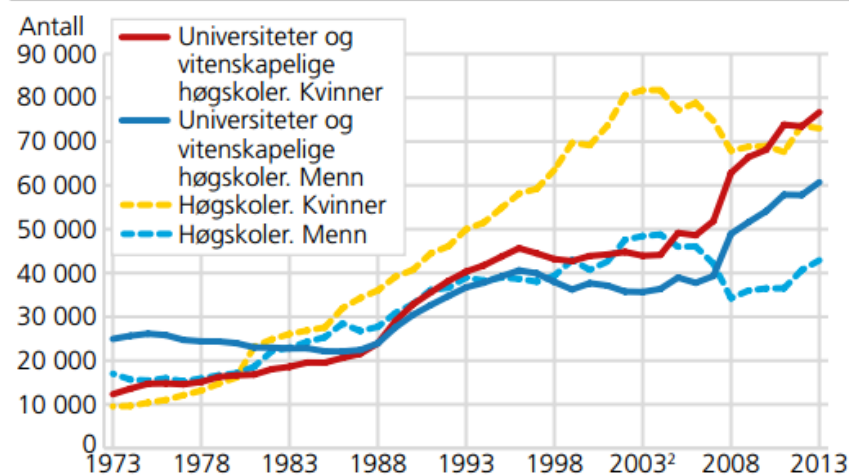
Grei ut om ulike måtar å definere og måle fattigdom på, og drøft sterke og svake sider ved dei ulike måtane.

Oppgave 3: Kvinner og menn sine val av utdanning

Forklar først kva figuren og tabellen (tal frå 2013) seier om kvinner og menn sine val av utdanning. Gjer deretter greie for moglege forklaringar på dei sosiale fenomenena som figuren og tabellen belyser. Bruk relevante sosiologiske omgrep og teoriar.

Drøft til sist i kva grad ulikskap i val av utdanning har innverknad på likestillinga i samfunnet.

**Studenter¹ ved universiteter og høyskoler, etter kjønn.
1. oktober**

	Elever	
	I alt	Andel kvinner
Elever/lærlinger i videregående opplæring, i alt	199 734	50,5
Elever i studieforbereende utdanningsprogram, i alt	118 266	55,4
Elever i studiespesialisering	100 566	56,5
Elever som tar påbygging til generell studiekompetanse	9 852	63,0
Elever i idrettsfag	11 324	39,1
Elever i musikk, dans og drama	6 461	65,9
Elever/lærlinger i yrkesfaglige utdanningsprogram, i alt	81 383	43,5
Elever/lærlinger i bygg- og anleggsteknikk	8 729	4,3
Elever/lærlinger i design og håndverk	4 504	87,8
Elever/lærlinger i elektrofag	10 362	5,4
Elever/lærlinger i helse- og oppvekstfag	19 276	85,4
Elever/lærlinger i medier og kommunikasjon	8 999	58,0
Elever/lærlinger i naturbruk	4 356	53,1
Elever/lærlinger i restaurant- og matfag	3 952	48,8
Elever/lærlinger i service og samferdsel	7 929	40,5
Elever/lærlinger i teknikk og industriell produksjon	13 276	10,4

Oppgave 4: Relasjonar og nettverk

På Barne- ungdoms- og familiedirektoratet si nettside finn vi oppslaget nedanfor, som byggjer på tal frå omfattande undersøkingar av barn og ungdom sine sosiale relasjonar. Desse undersøkingane syner at det kan vera store variasjonar i sosial kontakt. Samme tendens finn ein og blant vaksne.

Forklar først omgrepa (sosiale) relasjonar og sosiale nettverk. Grei deretter ut om korleis sosiale relasjonar vert danna, og drøft tilhøve som kan ha betydning for danning av relasjonar. Bruk danning av relasjonar blant studentar, eller i nabolaget, som døme.

The screenshot shows the header of the website for the Norwegian Child, Youth and Family Directorate (Bufdir.no). The logo consists of a stylized orange and blue shape resembling a face or a network node. The text 'Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet' is displayed in orange and blue. A search bar with the text 'Sø' is visible in the top right corner. Below the header is a breadcrumb trail: 'bufdir.no > Statistikk og analyse > Oppvekststatus > Familie, omsorg og relasjoner > Relasjoner og nettverk'. The main heading is 'Relasjoner og nettverk'. The introductory text reads: 'De fleste barn og unge i Norge har gode og nære relasjoner til familie og venner. De har både godt forhold til foreldrene, nære og fortrolige venner, og noen å være sammen med i fritiden. Likevel er det mange, særlig jenter, som opplever ensomhet.'

ENGLISH

Answer 3 of the 4 questions. Each question counts 1/3.

Question 1: Inequalities in education

The table shows the proportion of children born between 1975 and 1989 who has completed higher education (lower or higher university degree) in 2010, seen in relation to parents' level of education (measured as the highest education of one of the parents).

Explain what the table says and discuss possible circumstances which may influence the interpretation of the numbers.

Discuss thereafter possible explanations of the social phenomenon demonstrated in the table. Use relevant sociological concepts and theories.

Foreldres høyeste utdanning (en av dem)	Andel barn født 1975-1989 som har fullført høyere utdanning i 2010
Grunnskole	10 %
Videregående allmennfag	24 %
U&H-utdanning lav (BA eller tilsvarende)	35 %
U&H-utdanning, høy (MA eller tilsvarende)	44 %

Question 2: Poverty

In the book «Det norske samfunn» we find the following quote: «Til tross for at fattigdom spiller en sentral rolle både i klassisk politisk teori og i empirisk levemånskartlegging, har forskningen ikke klart å enes om en felles, entydig definisjon av hva fattigdom er, og hvordan fenomenet best kan måles og forklares.»

Give an account of different ways of defining and measuring poverty, and discuss strengths and weaknesses with these.

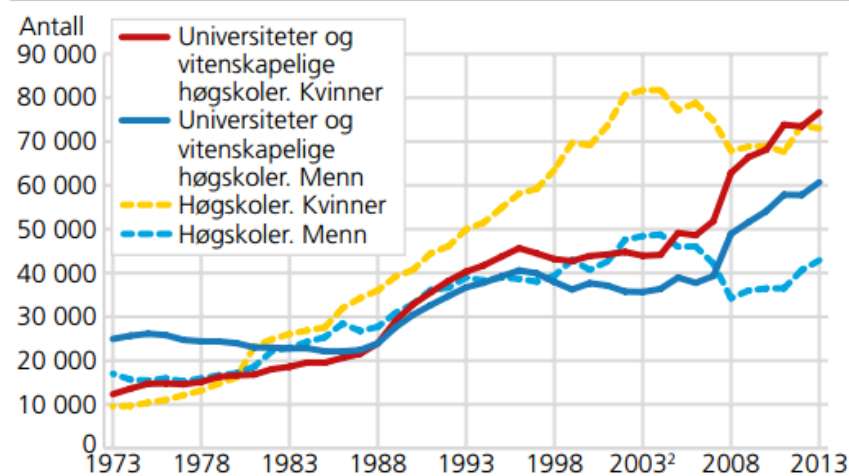
Question 3: Choice of education among men and women

Explain the content of the table (numbers from 2013) concerning choices of education among men and women.

Discuss possible explanations of the social phenomena illustrated by the table and the figure. Use relevant sociological concepts and theories.

Thereafter, discuss whether such differences in education have consequences for the degree of inequality between men and women.

**Studenter¹ ved universiteter og høyskoler, etter kjønn.
1. oktober**

	Elever	
	I alt	Andel kvinner
Elever/lærlinger i videregående opplæring, i alt	199 734	50,5
Elever i studieforbereende utdanningsprogram, i alt	118 266	55,4
Elever i studiespesialisering	100 566	56,5
Elever som tar påbygging til generell studiekompetanse	9 852	63,0
Elever i idrettsfag	11 324	39,1
Elever i musikk, dans og drama	6 461	65,9
Elever/lærlinger i yrkesfaglige utdanningsprogram, i alt	81 383	43,5
Elever/lærlinger i bygg- og anleggsteknikk	8 729	4,3
Elever/lærlinger i design og håndverk	4 504	87,8
Elever/lærlinger i elektrofag	10 362	5,4
Elever/lærlinger i helse- og oppvekstfag	19 276	85,4
Elever/lærlinger i medier og kommunikasjon	8 999	58,0
Elever/lærlinger i naturbruk	4 356	53,1
Elever/lærlinger i restaurant- og matfag	3 952	48,8
Elever/lærlinger i service og samferdsel	7 929	40,5
Elever/lærlinger i teknikk og industriell produksjon	13 276	10,4

Question 4: Relations and networks

On the webpages of «Barne- ungdoms- og familiedirektoratet» we find the following quote, which is based on results from comprehensive surveys which have been mapping social relations among children and young people. These surveys demonstrate that there may be large variations when it comes to individual social relations. The same tendencies are also found among adults.

Explain first the concepts (social) relations and networks. Explain thereafter how social relations are developed, and give an account of factors which may impact the formation of relations. Use the development of relations among students, or in a neighborhood, as examples.

The screenshot shows the website of the Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs. The header includes the logo and name of the directorate. A search bar is visible in the top right corner. The breadcrumb trail indicates the page is part of a series on family, care, and relationships. The main heading is 'Relasjoner og nettverk'. The introductory text states that most children and young people in Norway have good and close relationships with family and friends, but some experience loneliness, particularly girls.

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Sø

[bufdir.no](#) > [Statistikk og analyse](#) > [Oppvekststatus](#) > [Familie, omsorg og relasjoner](#) > Relasjoner og nettverk

Relasjoner og nettverk

De fleste barn og unge i Norge har gode og nære relasjoner til familie og venner. De har både godt forhold til foreldrene, nære og fortrolige venner, og noen å være sammen med i fritiden. Likevel er det mange, særlig jenter, som opplever ensomhet.